

Sprawozdanie
z egzaminu maturalnego 2014
- województwo dolnośląskie

JĘZYK NIEMIECKI

Opracowanie:

Marek Splawiński (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Izabela Dębecka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie)

Agnieszka Sibiga (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)

Opieka merytoryczna

Beata Trzcńska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Bartosz Kowalewski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Wydział Badań i Analiz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa

tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04

e-mail: ckesekr@cke.edu.pl

www.cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław

tel. 71-785-18-52, fax 71-785-18-66

e-mail: sekretariat@oke.wroc.pl

www.oke.wroc.pl

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym składał się z 35 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz 2 zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w trzech obszarach: rozumienia słuchanego tekstu (15 zadań zamkniętych), rozumienia pisanego tekstu (20 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (2 zadania otwarte). Zadania na rozumienie słuchanego tekstu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie pisanego tekstu były oparte na tekstach oryginalnych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 5 i 10 punktów za wypowiedzi pisemne).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba zdających		3 720
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	z liceów ogólnokształcących	2 216
	z liceów profilowanych	80
	z techników	1 403
	z liceów uzupełniających	10
	z techników uzupełniających	11
	ze szkół na wsi	100
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	864
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1 660
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	1 096
	ze szkół publicznych	3 540
	ze szkół niepublicznych	180
	kobiety	2 442
	mężczyźni	1 278
	bez dysfunkcji	3 507
z dysleksją rozwojową	213	

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 2 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	3
	słabowidzący	8
	niewidomi	0
	słabosłyszący	7
	niesłyszący	2
	Ogółem	20

Do egzaminu przystąpili również absolwenci z lat ubiegłych, którzy dotychczas nie uzyskali świadectwa dojrzałości, oraz tacy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości we wcześniejszych latach, a w maju 2014 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z języka niemieckiego jako nowego przedmiotu dodatkowego.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

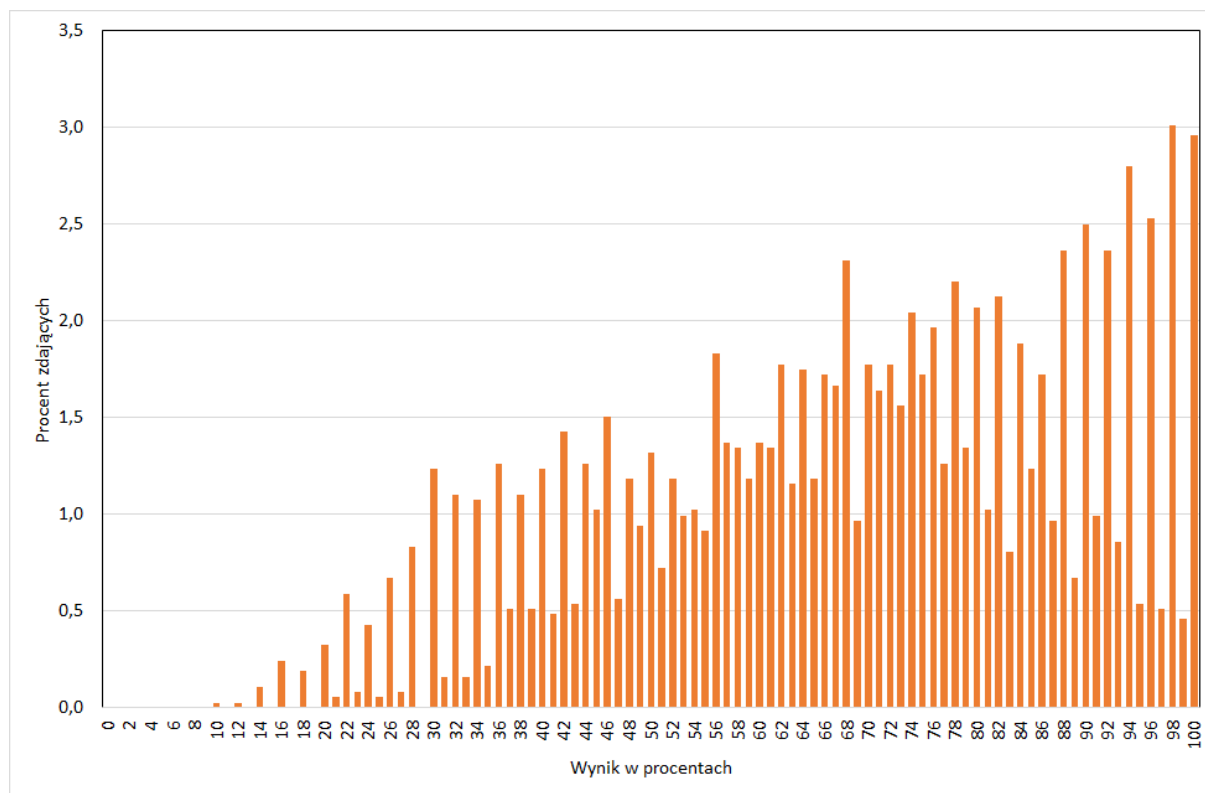
Termin egzaminu		13 maja 2014 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		120 minut	
Liczba szkół		336	
Liczba zespołów egzaminatorów*		11	
Liczba egzaminatorów*		240	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)*		2	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)		4	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający:	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów (%)**
ogółem	3720	10	100	70	98	68,2	20,8	96,8
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	2216	10	100	79	100	75,5	19,2	97,9
z liceów profilowanych	80	23	93	49	36	51,5	16,1	95,9
z techników	1403	14	100	59	42	58,1	18,2	95,6
z liceów uzupełniających	10	18	58	34		34,0	13,3	50,0
z techników uzupełniających	11	20	48	36		37,7	9,3	88,9
bez dysfunkcji	3507	10	100	71	98	68,4	20,8	96,8
z dysleksją rozwojową	213	12	100	67	62	65,9	20,7	97,3

*Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

**Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Tabela 5. Wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Rozumienie słuchanego tekstu	0	100	67	100	70	21
Rozumienie pisanego tekstu	0	100	70	100	70	22
Wypowiedź pisemna	0	100	73	100	64	28

Poziom wykonania zadań

Tabela 6. Poziom wykonania zadań

Obszar standardów	Numer zadania	Standard	Poziom wykonania zadania (%)
Rozumienie ze słuchu	1.1.	Zdający: stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 1 c)	75
	1.2.		70
	1.3.		64
	1.4.		78
	1.5.		75
	2.1.	określa główną myśl tekstu (II. 1 a)	71
	2.2.		86
	2.3.		62
	2.4.		65
	2.5.		52
	3.1.	selekcjonuje informacje (II. 1 d)	70
	3.2.		60
	3.3.		72
	3.4.		65
	3.5.		78
Rozumienie tekstu czytanego	4.1.	określa główną myśl poszczególnych części tekstu (II. 2 b)	72
	4.2.		94
	4.3.		81
	4.4.		75
	4.5.		81
	4.6.		88
	4.7.		77
	5.1.	selekcjonuje informacje (II. 2 d)	73
	5.2.		51
	5.3.		49
	5.4.		67
	5.5.		58
	5.6.		57
	5.7.	określa główną myśl tekstu (II. 2 a)	54
	6.1.	stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 2 c)	82
	6.2.		82
	6.3.		79
	6.4.		53
6.5.	66		
6.6.	określa główną myśl tekstu (II. 2 a)	65	

Wypowiedź pisemna	Zadanie 7		
	inf.1.	uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (IV. 2 b)	90
	inf.2.		84
	inf.3.		92
	inf.4.		84
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	52
	Zadanie 8		
	inf.1.	uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (IV. 2 b)	69
	inf.2.		67
	inf.3.		74
	inf.4.		69
	forma	wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (III. 2 f)	67
	bogactwo językowe	zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (I. 1)	50
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	24

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym składał się z dwóch części, które zawierały w sumie 30 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz 11 zadań otwartych, w tym 10 krótkiej i 1 dłuższej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia słuchanego tekstu (15 zadań zamkniętych), rozumienia pisanego tekstu (9 zadań zamkniętych), rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych (6 zadań zamkniętych i 10 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie słuchanego tekstu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie pisanego tekstu oraz rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych były oparte na tekstach oryginalnych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych było sprawdzane przy pomocy niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte w obszarach rozumienia słuchanego i pisanego tekstu, 0,5 punktu za każde zadanie zamknięte i otwarte w obszarach rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz 18 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba zdających		540
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	z liceów ogólnokształcących	490
	z liceów profilowanych	1
	z techników	49
	z liceów uzupełniających	
	z techników uzupełniających	
	ze szkół na wsi	1
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	80
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	223
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	236
	ze szkół publicznych	521
	ze szkół niepublicznych	19
	kobiety	395
	mężczyźni	145
	bez dysfunkcji	516
z dysleksją rozwojową	24	

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 3 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	
	słabowidzący	3
	niewidomi	
	słabosłyszący	1
	niesłyszący	
Ogółem		4

Do egzaminu przystąpili również absolwenci z lat ubiegłych, którzy w maju 2014 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z języka niemieckiego jako nowego przedmiotu dodatkowego.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

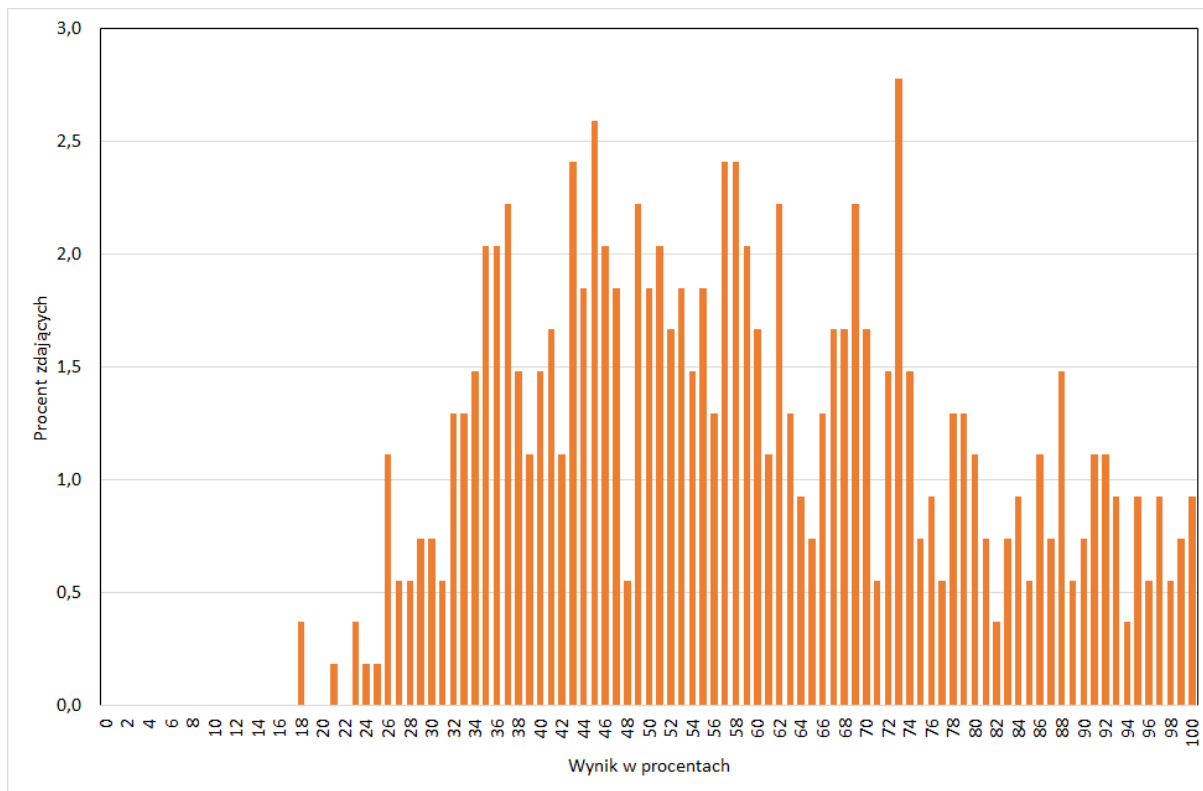
Termin egzaminu		13 maja 2014 r.	
Czas trwania egzaminu dla egzaminu standardowego		Część I: 120 minut Część II: 70 minut	
Liczba szkół		124	
Liczba zespołów egzaminatorów*		11	
Liczba egzaminatorów*		240	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)*		2	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)		1	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne

Zdający:	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	540	18	100	57	73	58,9	19,5

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 5. Wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Rozumienie słuchanego tekstu	0	100	60	100	57	25
Rozumienie pisanego tekstu	0	100	67	100	56	29
Rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	0	100	44	19	39	25

Wypowiedź pisemna	0	100	72	78	70	18
-------------------	---	-----	----	----	----	----

Poziom wykonania zadań

Tabela 6. Poziom wykonania zadań

Obszar standardów	Nr zad.	Standard Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Przetwarzanie tekstu	1.1.	stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu (V. 2 b)	41
	1.2.		52
	1.3.		47
	1.4.		49
	1.5.		35
	2.1.	stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu (V. 2 b)	24
	2.2.		26
	2.3.		21
	2.4.		42
	2.5.		36
Wypowiedź pisemna	Zadanie 3		
	treść	– tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób (III. 2 d) – tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń (III. 2 b) – tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności (III. 2 a)	89
	kompozycja	wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (III. 2 f)	89
	bogactwo językowe	zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (I. 1)	60
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	40
Rozumienie ze słuchu	4.1.	stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 1 c)	49
	4.2.		49
	4.3.		73
	4.4.		54
	4.5.		84
	5.1.	określa główną myśl tekstu (II. 1 a)	51
	5.2.		36
	5.3.		62
	5.4.		44
	5.5.		63
	6.1.	selekcjonuje informacje (II. 1 d)	51
	6.2.		49
	6.3.		60
	6.4.		73
	6.5.		63

Rozumienie tekstu czytanego	7.1.	selekcjonuje informacje (II. 2 d)	65
	7.2.		36
	7.3.		46
	7.4.		33
	8.1.	rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu (II. 2 f)	77
	8.2.		72
	8.3.		57
	8.4.		51
	8.5.		65
	9.1.	rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście (II. 2 j)	23
	9.2.		42
	9.3.		54
	9.4.		54
	9.5.		37
	9.6.		37

Komentarz

Poziom podstawowy

Maturzyści przystępujący do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie podstawowym uzyskali średnio 68,2 % punktów. Otrzymali oni porównywalną liczbę punktów za rozwiązanie zadań w poszczególnych obszarach arkusza: za rozwiązanie zadań sprawdzających rozumienie słuchanego tekstu uzyskali średnio 70% punktów, za zadania sprawdzające rozumienie pisanego tekstu 70% punktów, a za tworzenie wypowiedzi pisemnej 64% punktów. W wymienionych obszarach wystąpiły jednak zarówno zadania, które okazały się łatwe, jak również sprawiające problemy zdającym.

W obszarze rozumienia słuchanego tekstu zdający osiągnęli wyższe wyniki w zadaniach wymagających stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje oraz w zadaniach sprawdzających umiejętność selekcjonowania informacji (zadania 1.1.–1.5., 3.1.–3.5.). Niższe wyniki odnotowano w zadaniach sprawdzających umiejętność określania głównej myśli tekstu (zadania 2.1.–2.5.). Wyjątek stanowi zadanie 2.2., które okazało się najłatwiejsze. 86% zdających doskonale poradziło sobie z przyporządkowaniem nagłówka A. „*Attraktiver Zoo*“ („Atrakcyjne zoo”) do tekstu nr 2 mimo tego, że we wszystkich tekstach była mowa o zwierzętach, tzn. występowała informacja pośrednio nawiązująca do wskazanego nagłówka.

Najtrudniejszym zadaniem w ramach rozumienia słuchanego tekstu okazało się zadanie 2.5.

Transkrypcja (fragment)

Nummer 5

Das schöne Haus mit dem großen Grundstück ist wirklich toll für Hunde aller Größen und Rassen! Die Tiere spielen viel und werden auch zusammen gefüttert. Unser Hund ist immer gerne mal für ein paar Stunden dort. Aber auch, wenn wir über Nacht weg sind und den Hund nicht mitnehmen können, ist er da in guten Händen.

48% maturzystów nie potrafiło przyporządkować właściwego tytułu „*Ideale Hundepension*”, czyli „*Idealny hotel dla psów*”, do tekstu nr 5. Można przypuszczać, że maturzyści mogli skojarzyć wyżej podkreślone wyrażenia, jak „*jest naprawdę świetny dla psów*”, „*w dobrych rękach*” z pozostałymi nagłówkami, np. „*Dobry fryzjer*”, „*Kompetentna pomoc w czasie choroby*”. W tym przypadku zabrakło zdającym umiejętności globalnego rozumienia tekstu. Skomplikowana była również postać nagłówka, w którym występował rzeczownik złożony „*Hundepension*”. Wyrazy złożone zazwyczaj sprawiają kłopot osobom uczącym się języka niemieckiego.

W obszarze rozumienia pisanego tekstu najmniej problemów sprawiło zdającym rozwiązanie zadania 4., w którym należało określić główną myśl poszczególnych części tekstu. W zadaniu 4.2. aż 94% zdających prawidłowo przyporządkowało nagłówek A. „*Ein billiger Laptop*” („*Tani laptop*”) do tekstu 2. Maturzyści poprawnie powiązali z nagłówkiem występujące w tekście sformułowania wskazujące na mniejsze zużycie prądu przez oferowany sprzęt oraz tanie modele sprzętu, tj. „*Er*

verbraucht 70 Prozent weniger Strom als ein traditioneller Computer.”, „*Es gibt viele billige Modelle...*”.

Maturzyści osiągnęli najniższe wyniki w obszarze rozumienia pisanego tekstu, rozwiązując zadanie 5., sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji.

(fragment)

Max würde sich bestimmt auch für ein originelles Fahrrad aus Bambus interessieren, das von Herrn Tobias Meyer in Bremen produziert wird. Herr Meyer erzählt: „Der Anfang war schwer. Ich fuhr mit dem ersten Fahrrad aus Bambus durch Bremen und die Leute interessierten sich nicht dafür und wollten die Fahrräder nicht kaufen. Das hatte ich nicht erwartet. Ich reduzierte die Preise meiner Bambusfahrräder. Doch niemand wollte sie kaufen. Erst als ein Reporter mich besuchte, kamen erste Kunden und kauften vier Fahrräder. Dann hörte ich von dem Projekt ‚Ein Fahrrad für Afrika‘. Nach einem Monat baute ich weitere vier Fahrräder und schickte sie nach Ghana“, erzählt Meyer.

5.3. Was überraschte Herrn Meyer nach seiner ersten Fahrt mit dem Fahrrad aus Bambus?

- A. Die vielen neuen Kunden.
- B. Ständige Besuche von Reportern.
- C. Seine Probleme mit dem Verkauf der Fahrräder.
- D. Die Einladung zum Projekt „Ein Fahrrad für Afrika.

Najwięcej problemów sprawiło abiturientom rozwiązanie zadania 5.3. 49% zdających rozwiązało je prawidłowo. Poprawne rozwiązanie zadania było w tym przypadku uzależnione od zrozumienia podkreślonych w tekście informacji. Wskazywały one wyraźnie na rozwiązanie C. (trudności związane ze sprzedażą rowerów nawet po obniżeniu ceny). Większość maturzystów wybrała nieprawidłowe odpowiedzi, ponieważ ich uwagę przykuły następujące informacje: „*Die Leute interessieren sich nicht dafür*”, „*ein Reporter mich besuchte*“, „*Dann hörte ich von dem Projekt ‚Ein Fahrrad für Afrika‘*“. Zdający niewłaściwie powiązali przytoczone informacje z dystraktorami A., B. i D.

W obszarze tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający poradzili sobie bardzo dobrze z przekazaniem informacji. W kryterium treści uzyskali oni średni wynik 87,5% w przypadku zadania 7. oraz 69,7% w przypadku zadania 8. Najwięcej trudności sprawiło maturzystom poinformowanie o przebiegu spotkania oraz o swoich wrażeniach z niego. W kryteriach dotyczących jakości języka, czyli poprawności językowej i bogactwie językowym, zdający osiągnęli zdecydowanie gorsze wyniki. Średni wynik dla bogactwa językowego wyniósł 50% (zadanie 8.), a dla poprawności językowej 52% (zadanie 7.) oraz 24% (zadanie 8.).

Poziom rozszerzony

Maturzyści, którzy zdawali egzamin maturalny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 58,9% punktów. Najwyższe wyniki zdający uzyskali za tworzenie wypowiedzi pisemnej (70% punktów), a najniższe w części sprawdzającej rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych (39% punktów). Porównywalną liczbę punktów otrzymali oni za rozwiązanie zadań sprawdzających rozumienie słuchanego tekstu (57% punktów) oraz zadań sprawdzających rozumienie pisanego tekstu (56% punktów).

W obszarze rozumienia słuchanego tekstu zdający najlepiej rozwiązali, podobnie jak na poziomie podstawowym, zadania wymagające stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje (zadania 4.1.–4.5.) oraz sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji (zadania 6.1.–6.5.).

Najłatwiejsze okazało się zadanie 4.5.

Transkrypcja (fragment)

Ihren festen Job in einem Berliner Krankenhaus hat Osmers vor zwei Jahren für „Ärzte ohne Grenzen“ aufgegeben. Zwischen den Auslandseinsätzen arbeitet sie vertretungsweise in Kliniken in ganz Deutschland.

Sie macht ihren Job im Ausland nur zeitweise, aus Menschenfreundlichkeit. Bald will sie jedoch wieder fest als Chirurgin in einem Berliner Krankenhaus arbeiten und Karriere machen.

Zdecydowana większość zdających (84%) udzieliła prawidłowej odpowiedzi, tzn. uznała, że zdanie zawierające informację o planach zawodowych Ingi „*Ihre berufliche Zukunft sieht Inga in Deutschland.*” jest zgodne z treścią tekstu. Sformułowanie dotyczące przyszłości zawodowej Ingi („*berufliche Zukunft*“) maturzyści właściwie skojarzyli z usłyszonymi informacjami o planach związanych z podjęciem pracy i robieniem kariery. Również pomocna była informacja o miejscu zatrudnienia Ingi „*Berliner Krankenhaus*”, która jednoznacznie wskazywała na okolicznik miejsca „*in Deutschland*”.

Niższe wyniki zdający uzyskali, rozwiązując zadania sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu (zadania 5.1.–5.5.). Najtrudniejszym zadaniem w ramach rozumienia słuchanego tekstu okazało się zadanie 5.2.

Transkrypcja (fragment)

Nummer 2

Derzeit haben die E-Bücher in Deutschland noch einen schweren Stand – anders als in den USA oder in Großbritannien. Der Grund dafür ist, dass das Angebot an E-Büchern in Deutschland noch zu gering ist. Außerdem wissen nur die allerwenigsten Menschen, dass es im Internet viele Titel zum Herunterladen gibt, die billig sind.

Błędnej odpowiedzi udzieliło 64% maturzystów. Nie potrafili wybrać właściwego nagłówka A. „*Momentan noch wenig Erfolg*” („Chwilowo bez sukcesów”) do tekstu nr 2. Przyczyną niepowodzenia w rozwiązaniu zadania 5.2. mogło być to, iż w innych tekstach można było doszukać się informacji pośrednio związanych z odnoszeniem bądź nieodnoszeniem sukcesów na rynku e-booków, np.: „*Tausende von Büchern, eine große Bibliothek also, hat Max auf seinem Gerät gespeichert.*” (w tekście 1.), „*Die letzte Stunde des traditionellen Buchs wird wohl noch lange nicht schlagen.*” (w tekście 3.). Poza tym w dwóch tekstach znalazły się fragmenty odnoszące się do pierwszego słowa nagłówka A. „*Momentan*”, tj. „*Derzeit haben die E-Bücher in Deutschland noch einen schweren Stand.*” (w tekście 2.) oraz „*Die Situation verändert sich von Minute zu Minute.*” (w tekście 5.).

W obszarze rozumienia pisanego tekstu dość łatwe okazało się zadanie wymagające rozpoznania związków między poszczególnymi częściami tekstu (zadania 8.1.–8.5.).

(fragment)

Nach dem Abi flog ich nach Südamerika, um zu fotografieren. An die Reise habe ich noch heute gute Erinnerungen, weil ich in den Anden den Berg Hornocal entdeckte. Ein spektakuläres Fotomotiv. Eine geführte Tour mit einem Geländewagen war mir zu teuer, deswegen fuhr ich morgens um 4.00 Uhr mit einem Bus zu dem Berg. Der Busfahrer zeigte sich verständnisvoll und versprach, dass er mich um 21.00 Uhr wieder abholen würde. **8.1.** ____ Zuerst habe ich aber mein Lager aufgeschlagen. Für ein gutes Panoramabild musste ich den Berg frontal vor mir haben. Ich ging nur mit Digitalkamera, Stativ und einer 2,5-Liter-Wasserflasche los. Gegen 12.30 Uhr machte ich mich auf den Rückweg, die Mittagssonne brannte. Nach vier Stunden geriet ich in Panik.

Abiturienci najlepiej poradzili sobie z rozwiązaniem zadania 8.1. Prawidłowe uzupełnienie luki w tekście zdaniem G. („*Ich hatte also den ganzen Tag für mich und für den Berg.*”) wskazało 77% zdających. Maturzyści poprawnie rozpoznali związek logiczny zdań kolejno występujących w tekście. Przytoczone uzupełnienie luki odczytali zatem jako wniosek z wcześniejszego zdania: „*Der Busfahrer zeigte sich verständnisvoll und versprach, dass er mich um 21.00 Uhr wieder abholen würde.*” Natomiast zdanie występujące po luce 8.1. prawidłowo ocenili jako chronologiczną konsekwencję opisywanych wydarzeń: „*Zuerst habe ich aber mein Lager aufgeschlagen.*”

W obszarze rozumienia pisanego tekstu zdający osiągnęli niższe wyniki w zadaniach sprawdzających umiejętność selekcjonowania informacji (zadania 7.1.–7.4.). Najtrudniejsze okazały się zadania 7.2. i 7.4.

(fragment)

Die Ideen, wie man in kurzer Zeit einen Ort mit Blumen und Grün verschönern kann, unterscheiden sich voneinander, der Phantasie sind dabei keine Grenzen gesetzt. Nicht genutzte, ungepflegte

Flächen werden, zum Beispiel, vom Müll befreit und zu richtigen Gärten umfunktioniert. Ein anderes, billigeres Mittel ist die sogenannte „Samenbombe“. Das ist eine Kugel, die aus Erde besteht und eine Mischung aus Samen enthält. „Im Vorbeigehen“ kann man sie in den Boden stecken und so einen Platz begrünen. Die Gartenpiraten veranstalten auch Demonstrationen gegen den Anbau von gentechnisch veränderten Pflanzen. Das Motto bei diesen Demonstrationen lautet: „Allgemeiner Protest gegen den Anbau von nur einer Pflanzenart“. (...)

Doch Naturschützer warnen vor dieser Vorgehensweise, weil nicht jeder Standort dafür geeignet ist. Die neu gepflanzten Arten benötigen auch Pflege und ausreichend Bewässerung. Die Stadt-Gärtner sollten auch darauf achten, dass exotische Pflanzen nicht die heimische Flora verdrängen. In vielen Fällen ist es also besser, sich auf heimische Pflanzen zu beschränken. So schadet man den bereits existierenden Pflanzenarten in der Umgebung nicht, denn sie sind nützlich und dienen vielen Insekten und anderen Tieren als Nahrung.

7.2. Worin bestehen die Aktionen der Gartenpiraten?

- A. Sie unterstützen den Anbau einer Pflanzenart.
- B. Sie vernichten genetisch veränderte Pflanzenarten.
- C. Sie verkaufen auf ungenutzten Flächen Gartenartikel.
- D. Sie vergraben verschiedene Pflanzensamen an öffentlichen Orten.

7.4. Welche Vorbehalte werden gegen Gartenpiraten-Aktionen laut?

- A. Dass exotische Pflanzenarten verdrängt werden.
- B. Dass die Stadtbegrünung zu viel Raum einnimmt.
- C. Dass sich die Insekten unkontrollierbar ausbreiten.
- D. Dass die Pflege der Pflanzen nicht einkalkuliert wird.

Zadanie 7.2. prawidłowo rozwiązało tylko 36% zdających, wybierając odpowiedź D. na postawione pytanie: na czym polegają działania tzw. „piratów ogrodowych”. Wynikała ona z wyżej podkreślonych fragmentów, które wyraźnie wskazywały na sadzenie roślin w miejscach publicznych. Odpowiednie informacje pojawiły się w kilku miejscach tekstu. Utrudnieniem mógł być też zastosowany w zadaniu czasownik „*vergraben*“, który często ma pejoratywne konotacje, tymczasem wydzwięk całego zdania był pozytywny.

Również zadanie 7.4. prawidłowo rozwiązało jedynie 33% zdających. Na pytanie: jakie zastrzeżenia są kierowane do „piratów ogrodowych”, wybrali oni poprawną odpowiedź D. Z podkreślonego fragmentu wynika, że „piraci”, prowadząc swoje działania, zbagatelizowali konieczność pielęgnacji roślin.

W części sprawdzającej rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych maturzyści osiągnęli wyższe wyniki w zadaniu 9. poświęconym rozpoznawaniu struktur leksykalno-gramatycznych. Niższe wyniki uzyskali w zadaniach 1. i 2. sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych (średni wynik w obu częściach wyniósł 39%).

W obszarze rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych najwięcej problemów sprawiło zdającym rozwiązanie zadania 9.1.

(fragment)

Was ist der Unterschied zwischen Flagge und Fahne? Gerade zur Fußballweltmeisterschaft wird die Frage immer wieder gestellt, weil die Fußballanhänger unsicher sind, ob sie sich nun eine deutsche Fahne oder eine deutsche Flagge kaufen sollen. Manche glauben, der Unterschied bestehe **9.1.** _____, dass eine Flagge kleiner sei als eine Fahne. Tatsächlich sind die Begriffe Fahne und Flagge gleichbedeutend.

9.1.

- A. darin
- B. daran
- C. davor
- D. darauf

Tylko 23% maturzystów prawidłowo wskazało odpowiedź A., rozpoznając strukturę „*bestehen in*”. Abiturienti znają i najczęściej stosują czasownik „*bestehen*” w wyrażeniu „*Prüfung bestehen*”. Nieobca jest im również struktura „*bestehen aus*”, którą opanowali produktywnie jako odpowiednik czasownika „*zusammensetzen*”. Podczas rozwiązywania zadania niektórzy błędnie wybierali odpowiedź C. „*davor*”, chociaż struktura „*bestehen vor*” oznacza „*standhalten*” i jej użycie jest wykluczone we wskazanej luce w tekście, inni wybierali odpowiedź D. „*darauf*”, ponieważ znali wyrażenie „*bestehen auf*” odpowiadające znaczeniowo czasownikowi „*beharren*”. Jednak to sformułowanie ze względów semantycznych także nie mogło być użyte jako uzupełnienie wskazanej luki.

W obszarze stosowania struktur leksykalno-gramatycznych średni wynik wyniósł w zadaniu 1. (transformacje) 44,8%, a w zadaniu 2. (tłumaczenie fragmentów zdań na język niemiecki) 29,8%. Najwięcej problemów sprawiło zdającym rozwiązanie zadania 2.3.

2.3. Das Konzert hat (*na stadionie*) _____ stattgefunden.

Tylko 21% zdających prawidłowo uzupełniło lukę w zdaniu, stosując przyimek „*im*”. Duża grupa maturzystów zastosowała niewłaściwy przyimek „*auf*”, popełniając w ten sposób tzw. błąd interferencyjny.

Również zadanie 2.2. okazało się bardzo trudne (26% zdających rozwiązało je prawidłowo), pomimo że zdający mieli kilka możliwości przetłumaczenia fragmentu „oddaj do naprawy”, np. „*Lass ... reparieren*”, „*Bring ... zur Reparatur*”, „*Gib ... zur Reparatur*”.

W obszarze tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający nie mieli większych problemów: w kryterium kompozycji uzyskali oni średni wynik 89%, w kryterium treści 89% oraz w kryterium bogactwa językowego 60%. Wyjątkiem jest poprawność językowa, która w dalszym ciągu jest najsłabszą stroną maturzystów. Średni wynik dla tego kryterium wyniósł tylko 40%.

Zagadnienie „pod lupą”

Maturzyści, którzy wybrali poziom rozszerzony na ogół dość dobrze radzili sobie z napisaniem wypracowania. Najwięcej punktów zdobyli w kryterium treści, zdecydowanie mniej za jakość języka. Jednak bogactwo użytych w wypracowaniu struktur leksykalno-gramatycznych oraz ich poprawność wynika od indywidualnej pracy zdającego w toku kształcenia językowego, a prawidłowe przekazanie treści zależy nie tylko od umiejętności językowych, lecz również od wiedzy na temat struktury tekstu i umiejętności logicznego myślenia. W obecnym egzaminie za treść zdający może uzyskać 28% punktów, w nowym egzaminie od 2015 roku otrzyma jeszcze więcej, bo aż 39% punktów. Duże znaczenie tego kryterium powoduje, że warto zająć się nim bliżej, zwłaszcza, że wciąż jeszcze część zdających ma problem z prawidłowym, zgodnym z tematem przekazaniem treści. Zdający ci często piszą chaotycznie, odchodzą od tematu, czego konsekwencją jest jego niepełna realizacja. Aby ustrzec się przed niepotrzebną utratą punktów, należy przeanalizować temat wypracowania, znaleźć elementy konieczne do pełnej realizacji treści i sporządzić plan swojej wypowiedzi.

Do analizy najczęstszych błędów popełnianych przez zdających została wybrana rozprawka. Nie bez powodu poddano analizie właśnie tę, jedyną do tej pory stosowaną na egzaminie maturalnym formę tekstu argumentacyjnego. Jest to forma od lat najczęściej wybierana przez abiturientów, więc popełniane błędy dotyczą stosunkowo dużej liczby zdających. Drugą przyczyną wyboru do analizy rozprawki jest fakt, że w nowym egzaminie będą stosowane wyłącznie teksty argumentacyjne: rozprawka „za i przeciw”, rozprawka opiniująca, artykuł i list formalny.

Temat tegorocznej rozprawki był przyjazny zdającym, ponieważ bazował na ich doświadczeniach:

W ostatnim czasie wzrasta zainteresowanie młodych ludzi zakupami odzieży przez Internet. Napisz rozprawkę, uwzględniając pozytywne i negatywne strony tej formy zakupów.

Warunkiem koniecznym do napisania dobrej rozprawki jest uważne przeczytanie tematu oraz odszukanie i przeanalizowanie jego elementów. Uwagi zgłaszane przez egzaminatorów oraz analiza wypowiedzi pisemnych dowodzą, że część zdających miała problemy z napisaniem pracy zgodnej z tematem, odnoszącej się do wzrastającego zainteresowania młodych ludzi zakupami odzieży przez

Internet. Najczęściej popełniane błędy to nieprawidłowo sformułowana teza, nietrafna argumentacja i nieadekwatne do treści podsumowanie tematu. Zdający zapominali też często o konieczności stosowania w swych pracach sformalizowanego słownictwa i unikania kolokwializmów.

Zapowiedzią dobrze przemyślanej i prawidłowo napisanej rozprawki jest teza zawarta we wstępie, zgodna z tematem i zapowiadająca zawartość treściową wypowiedzi oraz typ rozprawki. Prawidłowo sformułowana teza powinna uwzględniać odniesienie się do wzrastającego zainteresowania młodych ludzi zakupami odzieży przez Internet oraz wad i zalet tej formy zakupów.

Niejednokrotnie abiturient zapowiadał jednak w tezie tylko ogólne odniesienie się do zakupów przez Internet, nie precyzując, że chodzi o kupowanie odzieży:

Heutzutage machen mehr und mehr
Jugendliche einhäufiger im Internet. In meiner
Arbeit zeige ich die guten und schlechten
Seiten von Online-Einkäufen.

W pracach maturalnych pojawiły się też tezy zapowiadające jednostronną argumentację, odnoszące się tylko do zalet lub tylko do wad kupowania odzieży przez Internet.

Letzte Zeit ~~stehen~~ schieben Onlinegeschäfte wie Pilze
aus dem Boden. Warum erfreut sich also der Online-Kleidungskauf
so großer Popularität?

Poniższy przykład pokazuje, w przeciwieństwie do poprzednich dwóch fragmentów prac, trafnie sformułowaną tezę, która uwzględnia wcześniej wymienione elementy tematu oraz zapowiada przytoczenie w pracy argumentów za i przeciw problemowi ujętemu w temacie.

Heutzutage kaufen immer mehr Menschen
verschiedene Produkte im Internet.
Die ~~jugend~~ Jugendliche interessieren sich
vor allem für die Modewelt und
deswegen kaufen sie sehr gerne Kleidungen
im Internet. Diese Situation hat viele
Vorteile als auch manche, aber sehr wichtige
Nachteile.

Drugą część rozprawki stanowi rozwinięcie tematu. Do najczęstszych błędów maturzystów należało używanie jednostronnej argumentacji, pomimo zapowiedzi we wstępie, że będą rozważać wady i zalety kupowania odzieży przez Internet. W poniższym przykładzie zdający – niewątpliwie entuzjasta internetowych zakupów – skoncentrował się na zaletach tej formy kupowania odzieży, przytaczając trafne argumenty. Maturzysta tak bardzo utożsamiał się z pozytywną opinią na temat zakupów przez Internet, że pisząc o robieniu zakupów w centrach handlowych wymienia jedynie ich wady. Wyraźnie odchodzi więc w stronę rozprawki opiniotwórczej, z jednostronną argumentacją, która będzie możliwa dopiero w nowej formule egzaminu.

Jugendliche machen gern Einkäufe im Internet.
Das Kaufen der Kleidung im Internet hat
Vorteile und Nachteile.

Man kann zum Beispiel 24 Stunden am Tag
im Internet Einkäufe machen, also Öffnungs-
zeiten des Geschäfts spielen keine Rolle.
Man kann von zu Hause Kleidung bestellen
und man kann sie zurückschicken, wenn
sie nicht passt, das spart wesentlich Zeit.
In den Einkaufszentren gibt es immer viele
Menschen, man kann keinen Parkplatz fin-
den. Die meisten Menschen ~~fahren~~ mit dem
Auto ~~fahren~~ und sie sparen kein ^{Kommen} Benzin. Diese
Beispiele zeigen, dass es sich lohnt, im Internet einzukaufen.
Ich bin sich der Meinung und sehe keine
Nachteile.

Innym błędem dość często popełnianym przez maturzystów była nietrafna argumentacja, tzn. argumenty bardzo pobieżnie dotyczyły tematu lub nie były związane z tematem. Poniższy przykład ilustruje tę drugą sytuację: argumenty dotyczą wykorzystania Internetu w innych sytuacjach niż zakupy.

Einkäufe im Internet sind sehr bequem. Man sitzt zu Hause und man kann mit der Welt kommunizieren. Man trifft Freunde auf Facebook und man ist nicht so einsam. Im Internet gibt es Informationen über viele Sachen, z.B. über Politik, Wetter, Kultur. Man kann auch die neueste Mode sehen.

W poprawnie napisanej rozprawce autor powinien pamiętać o zbalansowaniu argumentów za i przeciw problemowi ujętemu w temacie oraz poparciu ich starannie dobranymi przykładami wad i zalet analizowanego zjawiska.

Ostatnim etapem pracy jest zakończenie. W tym miejscu autor rozprawki celnie puentuje argumenty, wyciąga końcowe wnioski. Ta ostatnia część rozprawki jest zatem podsumowaniem, nawiązaniem do początkowego założenia wywodu. Należy pamiętać, że zakończenie ma wynikać z tematu i treści rozprawki. Niektórzy autorzy rozprawek natomiast popełniali błędy, formułując zakończenia, które były luźno związane z tematem, np. w tym przypadku zdający odniósł się ogólnie do zakupów w Internecie.

Nehmen alles zu – das Internet bietet heute nicht nur Jugendlichen sondern allen Menschen neuen, interessanten Einkaufsmöglichkeiten, die viele Vorteile als auch Nachteile haben. Meiner Meinung nach die guten Seiten Einkaufs im Internet mehr weil wichtiger als ihre Schattenseiten sind.

W zakończeniu należy napisać podsumowanie własnymi słowami, a nie powtarzać dosłowne sformułowanie tematu, jak w poniższym przykładzie:

Der Online-Kleidungskauf ist heute bei Jugendlichen sehr populär, aber hat viele Vor- und Nachteile.

Dobre zakończenie rozprawki to przemyślane podsumowanie tematu i treści pracy, w którym autor odnosi się zarówno do zalet, jak i wad dokonywania zakupów odzieży przez Internet:

Zusammenfassend kann ich sagen, dass der Online-Kleidungskauf mehr Vorteile als Nachteile aufweist und die Risiken von Online Shopping den jungen Verbrauchern bekannt sind.

Dobrą rozprawkę może napisać każdy uczeń, który będzie pamiętał, aby:

- uważnie przeczytać temat i znaleźć w nim elementy kluczowe,
- zająć stanowisko wobec problemu zawartego w temacie,
- sformułować tezę adekwatną do tematu,
- napisać w brudnopisie plan rozprawki i zanotować argumenty i kontrargumenty,
- przemyśleć zakończenie pracy, tak aby było zgodne z tematem i stanowiło podsumowanie jego wypowiedzi.

W napisaniu spójnego tekstu rozprawki, w której autor stosuje formalny rejestr języka, pomoże opanowanie określonych zwrotów leksykalnych, np.:

- we wstępie, formułując tezę: *Das Problem betrifft...*, *Es geht um die Frage...*
- w rozwinięciu, podając kolejne argumenty: *Am Anfang...*, *Dann...*, *Erstens...*, *Zweitens...*, *Ein anderes Argument ist...*, *Einerseits...*, *Andererseits...*
- w zakończeniu, podsumowując temat: *Zusammenfassend...*, *Ich bin davon überzeugt, dass...*, *Meiner Ansicht (Meinung) nach...*

A oto przykład prawidłowo napisanej rozprawki:

Heutzutage können sich junge Leute ihr Leben ohne Internet kaum noch vorstellen. Es ist also nicht wunderlich, dass immer mehr Jugendliche jetzt auch ihre Kleidung per Internet erwerben. Die Internetgeschäfte und Verkaufsplattformen wie E-Bay oder Allegro schießen wie Pilze aus dem Boden. Der größte Doch solche Art und Weise des Einkaufens hat nicht nur Vorteile sondern auch manche Schattenseiten.

Der größte Vorteil der Onlineeinkäufe sind niedrigere Preise - auch für bekannte Markenkleider. Die virtuellen Verkäufer kämpfen um jeden Kunden, indem sie ihn mit vielfältigen Auskaufaktionen, Schnäppchen, Sonderangeboten und Stammkundenrabatten verwöhnen. Die jungen Leute surfen gern im Internet nach ihren erträumten Kleiderstücken, die ihnen da in unzähligen Mengen, Größen und Sortiment zur Verfügung stehen. Anstatt stundenlang durch Läden zu schlendern, klicken sie nur mit der Maus und bald nehmen sie schon ihre Bestellung entgegen. So sparen sie sowohl Zeit als auch Geld und können sich dabei sehr preisgünstig etwas Modisches, manchmal Einmaliges kaufen, z.B. originelle Kleiderstücke von jungen Modedesignern, die recht häufig trendy werden.

Es lässt sich jedoch nicht bestreiten, dass der Onlinekunde keinen Kontakt mit dem Produkt hat. Infolgedessen kann er es weder aus nächster Nähe betrachten noch befühlen, sodass er nicht weiß, wie er darin aussieht und ob die Größe passt. Ansonsten widerspiegeln die Fotos nicht voll auf die Farben und den Stoffqualität. Zwar darf die Kleidung reklamiert oder zurückgegeben werden, aber nur auf eigene Kosten.

Zusammenfassend sehe ich beim Onlineeinkaufen...
 wesentlich mehr Vorteile als Nachteile. Die meisten
 Jugendlichen wollen sich durch ihre Kleidung aus-
 zeichnen und auf solche Weise können sie es...
 recht preiswert erreichen!

Przykłady realizacji poszczególnych elementów treści pochodzą z prac tegorocznych maturzystów, a zatem nie są wolne od błędów językowych. Jednak zaburzona poprawność językowa podanych przykładów nie miała wpływu na komunikatywność poszczególnych rozprawek i nie skutkowała obniżeniem punktacji w kryterium treści.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka niemieckiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków do pracy z uczniami szkół ponadgimnazjalnych:

- Zdający zbyt pobieżnie czytają tekst oraz zadania do niego skonstruowane, nie potrafią powiązać szczegółów zawartych w zadaniu z tymi, które występują w tekście. A jest to istotne w celu prawidłowego rozwiązania zadań wymagających stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje oraz w zadaniach sprawdzających umiejętność selekcjonowania informacji. Należy zatem zwrócić uczniom uwagę na istotność szczegółów zawartych zarówno w treści zadania jak i w tekście. Wskazane jest wymaganie od uczniów, aby potrafili odnaleźć w tekście wszystkie szczegóły występujące w zadaniu. Każdy element zadania ma przecież swój odpowiednik w tekście.
- W obszarach rozumienia słuchanego i pisanego tekstu maturzyści uzyskali stosunkowo niskie wyniki w zadaniach zamkniętych sprawdzających umiejętność określania głównej myśli tekstu (na poziomie podstawowym oraz rozszerzonym). Zdający nie umieli zastosować strategii globalnego rozumienia tekstu. Globalny odbiór tekstu to ogólne zrozumienie szerszego kontekstu bez zbędnego koncentrowania się na poszczególnych słowach. Ponieważ w podręcznikach zadania tego typu występują rzadziej, nauczyciele mogliby zastosować ćwiczenia, które pomogą uczniom zreasumować treść tekstu lub jego fragmentu. Ćwiczeniem takim mogłaby być np. zabawa w nadawanie najbardziej adekwatnego tytułu zapowiadającego treść tekstu. Innym rodzajem ćwiczenia jest zabawa w odgadywanie treści tekstu na podstawie tytułu. Uczniowie sprawdzają później, w jakim stopniu ich domysły potwierdzają się w tekście. Przy tych ćwiczeniach nauczyciele mogliby wykorzystać zadania z arkuszy maturalnych z ubiegłych lat lub wykorzystać teksty z Internetu. Podczas lekcji można ćwiczyć tę umiejętność poprzez przyporządkowywanie tytułów do fragmentów tekstu, stawianie pytań sprawdzających ogólne zrozumienie tekstu oraz określanie głównej myśli tekstu.
- Dość niski średni wynik w zadaniu 2. na poziomie rozszerzonym, w którym należało przetłumaczyć fragmenty zdań na język niemiecki, oraz stosunkowo niskie wyniki w kryterium bogactwa językowego (zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym) skłaniają do wniosku, że zdający dysponują ubogim zasobem słownictwa. Dlatego ważne jest, aby uczniowie systematycznie poszerzali słownictwo. W osiągnięciu tego celu pomocne są ćwiczenia utrwalające słownictwo zarówno w formie pisemnej jak i ustnej. Dobrą praktyką jest utrwalanie słownictwa w kontekście, tak aby uczniowie nie tylko znali tłumaczenie danego słowa, ale potrafili je poprawnie użyć w danej sytuacji komunikacyjnej. Należy zwracać uwagę uczniów na podstawowe znaczenie wyrazów oraz różnice między językiem

niemieckim a polskim. Ograniczy to stosowanie przez nich dosłownych tłumaczeń, a dzięki temu ich przekaz informacji będzie bardziej komunikatywny.

- Corocznym problemem jest tworzenie niesatysfakcjonujących pod względem poprawności językowej wypowiedzi pisemnych zarówno na poziomie podstawowym jak i na poziomie rozszerzonym. Świadczą o tym niskie wyniki osiągnięte w tym kryterium. Również zadania sprawdzające umiejętność stosowania oraz rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych sprawiają abiturientom spore trudności. Dlatego w pracy dydaktycznej z uczniami nie należy ograniczać się tylko do doskonalenia strategii komunikacyjnych, a położyć większy nacisk na ćwiczenia gramatyczne, które przyczynią się do podniesienia jakości języka, jakim włada uczeń. W przypadku tworzenia wypowiedzi pisemnych ma to ogromne znaczenie, sprawi bowiem, że będą one bardziej komunikatywne w odbiorze. Warto pogłębiać znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, ponieważ są one przydatne na egzaminie również podczas czytania i słuchania tekstów. Trzeba pamiętać, że w roku 2015 zostanie wprowadzona na egzaminie na poziomie podstawowym nowa część sprawdzająca znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, a na poziomie rozszerzonym będą one miały większą wagę.
- Trudności, na jakie napotkała część tegorocznych maturzystów podczas tworzenia wypowiedzi pisemnej, wynikały z niedokładnej analizy tematu, co przyczyniło się do pominięcia w pracy elementów kluczowych potrzebnych dla pełnej realizacji tematu. Pisanie wypracowania uczeń ma zatem rozpocząć od uważnego przeczytania tematu, przeanalizowania jego kluczowych elementów oraz dokładnego zaplanowania swojej wypowiedzi. Wyćwiczenie tych zasad gwarantuje napisanie pracy zgodnej z poleceniem oraz uzyskanie maksymalnego wyniku w kryterium treści. Istotne jest również wpojenie uczniom zasad komponowania wypowiedzi, to znaczy takiego zaplanowania wstępu, rozwinięcia i zakończenia pracy, aby były one podporządkowane wyraźnej myśli przewodniej, a argumentacja pasowała do wstępu i zakończenia.
Od roku 2015 zdający będą pisali na poziomie rozszerzonym artykuł, list lub rozprawkę. Oprócz rozprawki „za i przeciw”, którą stosowano na dotychczasowym egzaminie, może pojawić się rozprawka opiniująca. Warto więc ćwiczyć z uczniami pisanie różnego rodzaju rozprawek. Zachowanie konsekwencji w pracy oraz logiki pomiędzy wstępem, rozwinięciem i zakończeniem będzie odgrywać jeszcze większą rolę, ponieważ zmieniają się kryteria oceniania. Rozwinięcie musi być zgodne z postawioną tezą a zakończenie musi wynikać z pracy, nie może nagle prezentować odwrotnego stanowiska. W przypadku rozprawki opiniującej i zajęcia w tezie jednoznacznego stanowiska (za lub przeciw), argumenty strony przeciwnej nie są wymagane, a jeśli uczeń zdecyduje się do nich odnieść, powinny zostać przez niego odrzucone.